# Aseman lapset ry:n lausunto sisäisen turvallisuuden selonteosta

Eliisa Ahlstedt

Helsingin seudun liikkuvan työn päällikkö

12.2.2026

# Lapsiköyhyyden kasvu heikentää sisäisen turvallisuuden perustaa



- Tutkimusten mukaan perheiden sosioekonomiset vaikeudet, koulutuksen keskeytyminen ja heikot työmarkkinavalmiudet siirtyvät sukupolvelta toiselle – usein jo ennen kouluikää.
- Heikko koulusuhde, oppimisvaikeudet ja näköalattomuus muodostavat yhdistelmän, jossa esim. rikokset voivat näyttäytyä keinona pärjätä tai selviytyä, ei niinkään moraalisena valintana.

# Luottamus ja kuuluminen ovat turvallisuuden sosiaalinen perusta

- Turvallisuutta ei voi rakentaa vain rikosten torjunnalle, jos samaan aikaan sosiaalinen turvaverkko heikkenee ja nuorten usko tulevaisuuteen rapautuu.
- Toistuvat ulossulkemisen kokemukset vaikuttavat mahdollisuuksiin kiinnittyä tai ylipäänsä haluun olla osana perinteisiä rakenteita.
- Nuorten turvallisuuden tunne ei rakennu kontrollista vaan hyväksytyksi tulemisen ja kuulumisen kokemuksesta.

# Monet ammattilaiset (ja aikuiset) neuvottomia lasten ja nuorten ilmiöiden äärellä



- Perinteiset keinot eivät välttämättä tuo toivottuja vaikutuksia, jolloin ratkaisuja etsitään mm. ulkoistetusta kontrollista, joka taas ajaa nuoria pois aikuisten vaikutuspiiristä.
- Toistuvat epäonnistuneet kohtaamiset siirtyvät helposti nuorten kokemuksina seuraaviin aikuisiin ja palveluihin, heikentäen nuoren valmiutta sitoutua tarjolla olevaan apuun.

# Nuorten väkivalta ja rikollisuus on pääasiassa muuta kuin katujengejä



- Yksittäistä nuorta ryhmään hakeutumisessa ohjaavat vain harvoin rikosintentiot, vaan pikemminkin sosiaaliset tarpeet.
- Monet nuorten rikoskierteet vaativat ratketakseen muutakin kuin rangaistuksia.
- Erityisesti alaikäisten kuntouttavien päihdepalvelujen sekä haittoja ehkäisevän työn saatavuus on monin paikoin sattumanvaraista.
- Moni nuori kokee päihteiden tarjoavan helpotusta esim. mielenterveyden ongelmiin, univaikeuksiin, ahdistukseen ja ulkopuolisuuden kokemuksiin.

# Koulun ja kodin välinen silta ei ole riittävän tukeva ja vapaa-aika jää usein huomiotta



- Koulukielteisyys, oppimisvaikeudet ja kielellinen takamatka ovat vahvasti nähtävissä myös monien nuorten rikos- ja päihdekierteiden taustalla.
- Kouluille on turvattava riittävät mahdollisuudet ja voimavarat nuorten tukemiseen, ja niiden rinnalle on tärkeä tuoda muita toimijoita, jotka voivat jakaa vastuuta ja tukea kouluyhteisöjä arjessa.
- Harrastukset ovat merkittävä ja tärkeä osa monen nuoren vapaa-aikaa, mutta eivät riittävällä tavalla ole ratkaisu, jos muu vapaa-aika ei sisällä hyvinvointia, turvallisia vertaissuhteita ja aikuisten läsnäoloa vahvistavia tekijöitä.